

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2016 (HE 30/2015 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mahdollisen lausunnon antamista varten valtiovarainvaliokunnalle. Määräaika: 5.11.2015.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- ympäristöneuvos Aulikki Alanen, ympäristöministeriö
- ylimetsänhoitaja Pirkko Isoviita, ympäristöministeriö
- lainsäädäntöneuvos Riitta Kimari, ympäristöministeriö
- rakennusneuvos Teppo Lehtinen, ympäristöministeriö
- ympäristöneuvos Jarmo Muurman, ympäristöministeriö
- rahoitusylitarkastaja Timo Tähtinen, ympäristöministeriö
- yksikön päällikkö Lotta Karlsson, ulkoasiainministeriö
- finanssineuvos Outi Honkatukia, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Sari Sontag, valtiovarainministeriö
- neuvotteleva virkamies Lauri Taro, valtiovarainministeriö
- metsäneuvos Marja Kokkonen, maa- ja metsätalousministeriö
- neuvotteleva virkamies Marja-Liisa Tapio-Biström, maa- ja metsätalousministeriö
- teollisuusneuvos Timo Ritonummi, työ- ja elinkeinoministeriö
- luontopalvelujohtaja Rauno Väisänen, Metsähallitus
- erikoistutkija Petri Ekholm, Suomen ympäristökeskus
- hallintopäällikkö Kimmo Huovinen, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
- asuntoasiantuntija Laura Hassi, Suomen Kuntaliitto
- hallituksen jäsen Saara Kankaanrinta, Baltic Sea Action Group
- projektipäällikkö Miina Mäki, John Nurmisen Säätiö
- toimitusjohtaja Jouko Kinnunen, Motiva Oy
- toimitusjohtaja Mikko Viljakainen, Puuinfo Oy
- toiminnanjohtaja Jouni Parkkonen, Kohtuuhintaisen vuokra-asumisen edistäjät ry - KOVA
- lakimies Tommi Siivonen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- johtaja Aija Tasa, RAKLI ry

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

- suojelupäällikkö Virpi Sahi, Suomen luonnonsuojeluliitto ry
- toiminnanjohtaja Karoliina Auvinen, Suomen Lähienergialiitto ry
- toiminnanjohtaja Anne Viita, Vuokralaiset VKL ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Sato Oyj
- Skanska Oy
- VVO-yhtymä Oyj
- YIT Oyj
- Geologian tutkimuskeskus GTK
- Metsäteollisuus ry
- Rakennusteollisuus RT ry
- Suomen Vesilaitosyhdistys ry
- Suomen Korjausneuvojat r.y.
- Pidä Saaristo Siistinä ry
- Suomen veteraaniliittojen valtuuskunta
- Vanhustyön keskusliitto ry

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Kohtuuhintaisen asumisen edistäminen

Talousarvioesityksen mukaan Asuntorahastosta varaudutaan tukemaan noin 7 500 uuden korkotukiasunnon rakentamista, joten määrä säilyy edelliseen vuoteen nähden ennallaan. Lisäksi varaudutaan tukemaan valtion täytetäkauksella 2 000 vuokra-asunnon rakentamista. Erityisryhmi- en investointiavustusten myöntövaltuudeksi esitetään 122,2 miljoonaa euroa ja 100 miljoonaa eu- roa asunto-osakeyhtiötalojen perusparannuslainojen valtioneuvoston valtuuteen. Asuntorakentami- sen elvytystoimet loppuvat, joten takauslainoille ei enää ole käynnistysavustusta eikä alennettu omavastuukorko ole enää käytettävissä.

Valiokunta pitää kohtuuhintaisen asuntotarjonnan lisäämistä asuntopolitiikan keskeisimpänä ta- voitteena. Asumisen kalleus erityisesti pääkaupunkiseudulla heikentää jo nyt koko talouskasvun edellytyksiä. Väestön ikääntyminen, kaupungistuminen, perhekoon pieneneminen, maahanmuut- to ja uusimpana pakolaiskriisi ovat kaikki tekijöitä, jotka muuttavat asuntomarkkinoiden raken- netta ja vaikuttavat asuntotarpeen jatkuvaan kasvuun. Koska asuntotarjonta on ollut jo pitkään riittämätöntä kysyntään nähden, vaikeutuu tilanne merkittävästi, kun turvapaikanhakijoiden py- syvämpi asuttaminen tulee ajankohtaiseksi. Tilanne on kehittynyt tältä osin niin nopeasti, että ta- lousarvioehdotuksessa ei ole vielä lainkaan käsitelty koko kysymystä. Valiokunta katsoo, että ta- lousarvioehdotus ei siksi vastaa nykytilannetta, vaan kohtuuhintaista vuokra-asuntotuotantoa kasvukeskuksissa on pystyttävä nopeasti lisäämään. Haasteeseen vastaaminen edellyttää erillis- tä, määräraikaista hanketta ylimääräisine rahoituksineen kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotan- non lisäämiseksi nopealla aikataululla. Valiokunta pitää tätä myös suhdannepoliittisesti perustel- tuna työpaikkojen lisäämiseksi matalasuhdanteen jatkuessa.

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

Edellä mainittujen erityistoimien ohella kohtuuhintaisen asuntotuotannon edistäminen yleisellä tasolla edellyttää valiokunnan näkemyksen mukaan hyvin monipuolisesti vaikuttavia toimenpiteitä asunto- ja tonttitarjonnan lisäämiseksi vastaamaan kysyntää sekä maankäytön suunnittelun tehostamista liikenteen tarpeiden ja asumisen yhteensovittamiseksi. Kohtuuhintaisen asuntotuotannon nopea lisääminen edellyttää erityisen huomion kiinnittämistä segregaatiokehityksen ehkäisemiseen.

Toimenpiteitä tarvitaan myös asumiskustannusten hillitsemiseksi, väestön ikääntymiseen liittyviin ja erityisryhmien tarpeisiin vastaamiseksi ja energiatehokkuuden edistämiseksi. Esimerkiksi autopaiikkoja, väestönsuojia tai esteettömyyttä koskevat vaatimukset kaikkea rakentamista koskevana nostavat osaltaan osin tarpeettomasti rakentamisen kustannuksia ja asumisen hintaa. Tältä osin kysymys on usein kunnallisista määräyksistä, joten turhien normien tarkastelu on ulotettava lainsäädännön ohella kuntatason määräyksiin. Täydennysrakentamisen sujuvoittamista on myös tarpeen tarkastella sekä maapolitiikan että rakentamisen lupien näkökulmasta, sillä kaupunkiseuduilla asuntojen lisärakentaminen voi usein tapahtua vain olemassa olevan rakenteen sisään.

Myös kilpailua tulee edistää poistamalla terveen kilpailun esteet. Esimerkiksi tontit tulisi luovuttaa siten, että myös pienet ja keskisuuret yritykset voivat toimia hankkeiden pääurakoitsijoina. Erityisesti pääkaupunkiseudun asuntomarkkinoilla kilpailu ei toimi, kun pienet ja keskisuuret rakentajat puuttuvat kokonaan. Toimijoiden määrään voidaan osaltaan vaikuttaa perustamalla uusia yleishyödyllisiä toimijoita, kuten esimerkiksi aiemmin Kruunuasunnot Oy:n tytäryhtiönä toiminut A-Kruunu Oy siirrettiin ympäristöministeriön alaisuuteen itsenäiseksi yritykseksi tehtävänänsä rakennuttaa valtion tukemia vuokra-asuntoja omaan omistukseensa Helsingin seudulla kohtuullisilla kustannuksilla ja vuokratasolla.

Kasvukeskuseutujen kuntien ja valtion yhteistyössä laadittavat aiesopimukset ovat edistäneet tonttien saatavuutta ja vuokra-asuntotuotannon käynnistymistä, mutta kehitys ei ole vielä tarpeisiin nähden riittävää. Uudistettavien MAL-aiesopimusten toteutumisen tueksi talousarvioehdotuksessa esitetään Helsingin seudun aiesopimuskunnille määräaikaisia käynnistysavustuksia yhteensä 10 miljoonaa euroa sekä asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentamisen avustuksiin aiesopimusalueilla 15 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää tärkeänä, että aiesopimuskäytäntöä edelleen kehitetään. Valiokunta korostaa, että nykyisessä vaikeutuvassa tilanteessa olisi tarpeen mahdollistaa käynnistysavustusten myöntäminen muillakin MAL-alueilla kuin Helsingin seudulla. Asuntokohtainen avustus voisi olla puolet Helsingin seudun summasta, joka on 10 000 euroa/asunto.

Valiokunta korostaa, että tavoitteena tulee olla toimivaan asuntomarkkinatilanteeseen perustuva kohtuuhintainen, määrältään riittävä asuntotuotanto sekä täydentävä asumisen tukijärjestelmä, jossa tuki kohdentuu asukkaalle eikä siirry asumisen hintaan. Myös tukijärjestelmän kokonaistarkastelu on välttämätöntä. Markkinahintaa edullisemman vuokra-asuntotuotannon rakennuttamiseksi tarvitaan toimiva, kilpailukykyinen korkotukijärjestelmä sekä vaikuttavia avustuksia, kuten käynnistysavustukset.

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

Rakentamisen energiatehokkuus ja ilmastopoliittiset tavoitteet

Momentille 35.20.55 (Avustukset korjaustoimintaan) esitetään 22,2 miljoonaa euroa, josta valtaosa suunnataan edelleen hissien rakentamiseen sekä vanhusten ja vammaisten henkilöiden asuntojen korjaamiseen. Energia-avustuksia voidaan myöntää enää pienituloisille avustuksensaaja-ruokakunnille pientalojen energiakorjauksiin (2 miljoonaa euroa).

Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että määräraha puoliintuu vuoden 2015 tasosta. Avustuksella on kuitenkin saatu paitsi toteutumaan vähähiilisen yhteiskunnan tavoitteen kannalta tärkeitä lämmitystaparemontteja fossiilisista uusiutuvan energian käyttöön perustuviksi, myös osaltaan syntymään liiketoimintaa ja kotimaisia työpaikkoja sekä verotuloja valtiolle. Näin vaatimattomalla avustusmäärärahalla on saatu aikaan valtiontulojenkin kannalta myönteinen lopputulos. Valiokunta korostaa kokonaistarkastelun merkitystä myös korjausavustusten osalta järkevän lopputuloksen takaamiseksi. Valiokunta huomauttaa, että hallitusohjelman tavoite uusiutuvan energian osuuden nostamisesta yli 50 prosenttiin 2020-luvulla ja tuontiöljyn käytön puolittamista koskevien tavoitteiden kustannustehokas toteuttaminen edellyttävät nopeampia investointeja energiatehokkuuteen erityisesti kiinteistöissä. Energiatehokkuusvaatimusten kiristämistä ja myös kannusteita lisätä energiatehokkuutta osana asuntopoliittikan keinovalikoimaa tulee tarkastella kokonaisuutena.

Valiokunta pitää myös tärkeänä, että uusiutuvan energian ja energiatehokkuuden tukijärjestelmien rajapintoja ja toimivuutta ministeriöiden välillä selvitetään. On esitetty, että kun nykytilanteessa työ- ja elinkeinoministeriö vastaa tuesta yritysten ja yhteisöjen osalta ja ympäristöministeriö asuntojen ja kotitalouksien osalta, ei esimerkiksi asuinalueen yhteinen osuuskunta ole hallinnollisista syistä oikeutettu tukeen kummastakaan omaan käyttöön tuotetun uusiutuvan energian tuottamiseksi.

Korjausavustuksista valtaosa kohdentuu hissien jälkiasennuksen tukemiseen olemassa olevissa kerrostaloissa sekä vanhusten ja vammaisten asuntojen korjaamisen tarveharkintaisiin avustuksiin. Hissiavustusten osalta tilanne muodostuu hankalaksi, sillä nykyarvion mukaan kysyntää on jopa 35—40 miljoonan euron rahoitukselle. Mainituilla avustuksilla on tärkeä merkitys ikääntyneiden kotona asumisen tukemiseksi.

Valtakunnalliset kosteus- ja hometalkoot on valtakunnallinen, viisivuotinen toimintaohjelma, jonka tehtävänä oli saattaa alkuun suomalaisen rakennuskannan tervehdyttäminen kosteus- ja homevaurioista. Keskeinen syy kosteus- ja homevaurioihin ovat kiinteistönhoidon ja kunnossapidon puutteet sekä huonokuntoisten rakennusten viivästyneet korjaukset, mutta myös uusissa rakennuksissa ilmenee kosteus- ja homeongelmia, joiden syyt löytyvät pitkälti rakentamisen laadun puutteista ja liian tiukoista urakka-aikatauluista. Valiokunta korostaa, että tukea työn jatkamiseen jossain muodossa tarvitaan edelleen ohjelman loppuessa vuoden 2015 lopussa. Asuinrakennusten arvo Suomessa on arvioitu 217 miljardiksi euroksi (28 % kansallisvarallisuudesta) ja muiden rakennusten 132 miljardiksi (17 %). Merkittävän kosteus- ja homevaurion osuus asuinrakennuksien määrästä on pien- ja rivitaloissa arviolta 7—10 % ja kerrostaloissa 6—9 %, joten kysymys on mittavasta ongelmasta sekä taloudellisesti että terveydellisesti.

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

Valiokunta tukee hallituksen tavoitteita energiankäytön vähentämisestä energia- ja materiaalitehokkuutta parantamalla sekä siirtymistä uusiutuvan energian käyttöön. Uusiutuvan energia käyttö ja resurssitehokkuuden lisääminen parantavat yritysten kilpailukykyä ja synnyttävät uutta liiketoimintaa. Käytännön kokemusten mukaan panostukset näitä koskeviin avustuksiin ja neuvontaan saadaan moninkertaisesti takaisin kustannussäästöjen ja uusien työpaikkojen kautta.

Yritysten energiatehokkuuskatselmukset ovat olleet erityisen onnistunut suomalainen toimintatapa. Nyt on aloitettu työ materiaalikatselmusten kehittämiseksi, ja toiminnan laajentamiselle on kasvavaa kysyntää. Materiaalitehokkuustyötä rahoitetaan työ- ja elinkeinoministeriön momentilta 32.60.28 500 000 eurolla. Valiokunta korostaa määrärahan merkitystä ja toivoo, että sitä voidaan lähivuosina nostaa.

Valiokunta korostaa myös puurakentamisen edistämisen merkitystä osana pyrkimystä kohti vähähiilistä yhteiskuntaa ja biotalouden edistämistä. Puurakentamisen edistäminen on näkyvästi esillä hallitusohjelmassa, mutta talousarvioehdotukseen ei sisälly määrärahaa puurakentamisen edistämiseen. Puurakentaminen kuuluu hallituksen kärkihankkeisiin, ja biotalouden toimenpiteessä tavoitteena on myös tältä osin luoda nykyistä yhtenäisemmät ja julkiset rahoittajaorganisaatiot paremmin yhdistävät toimintamallit. Puurakentamisen kysymyksiä käsitellään myös rakentamismääräysten kokonaisuudistuksessa, joka on osin jo käynnissä.

Valiokunta viitaten lausuntoonsa valtioneuvostolle (Puurakentamisen edistäminen YmVL 2/2014 vp—MINS 1/2014 vp) pitää tarpeellisenä vuonna 2015 päättyvän puurakentamisen kehittämissuunnitelman toimien jatkamista vielä mahdollisesti alaa rasittavien esteiden poistamiseksi ja kiinnittäen erityistä huomiota poikkialueellisen yhteistyön tarpeeseen. Puurakentamisen todellisen läpimurron aikaansaaminen edellyttää paitsi alalta itseltään rohkeutta ja suunnittelukäytäntöjen yhdenmukaistamista myös rakennusvalvonta- ja lupaviranomaisten yhdenmukaisia tulkintoja ja puurakentamisaikataulujen eri puolilla maata. Valiokunta korostaa myös kuntien mahdollisuuksia lisätä puurakentamista kaavoituksen keinoin. Lisäksi tulee varmistaa, että esimerkiksi palomääräykset ovat tarkoituksenmukaiset ja perusteltuja myös kansainvälisessä vertailussa alan toimintaedellytysten turvaamiseksi. Valiokunta korostaa myös puurakentamisen aikaisempaa parempaa huomioon ottamista ja edistämistä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskusten tukemassa asuntotuotannossa.

Ympäristöhallinnon toimintamenot

Ympäristöhallinto on ollut muun hallinnon osana voimakkaan muutoksen alaisena viime vuosina. Koko ympäristöministeriön hallinnonalan talousarvioehdotus on vuodelle 2016 199 miljoonaa euroa ja kehusehdotuksen mukaisesti vuodelle 2019 171 miljoonaa euroa. Valtion asuntorahastosta rahoitetaan lisäksi eräitä asumisen edistämisen avustuksia. Ympäristöhallinnon toimintamäärärahaa esitetään talousarvioehdotuksen momentilla 35.01 leikattavaksi noin 73 miljoonasta eurosta 67,2 miljoonaan euroon.

Valiokunta pitää lähtökohtaisesti hyvänä hallituksen tavoitteita sujuvoittaa ympäristölupamenettelyjä ja joustavoittaa sääntelyä tinkimättä korkeasta ympäristönsuojelun tasosta. Kokonaisrahoituksen aleneva trendi on kuitenkin vaikeasti perusteltavissa, kun samanaikaisesti biotalouden ja kiertotalouden sekä ilmastonmuutoksen hillinnän haasteet päinvastoin edellyttäisivät tarvetta pa-

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

nostaa aikaisempaa enemmän tarvittavaan tutkimus-, selvitys- ja vaikutustenarviointityöhön, jota toimintamäärärahalta on osaltaan voitu rahoittaa. Ympäristösektorin kustannukset ovat absoluuttisesti tarkasteltuna hyvin pienet varsinkin kun otetaan huomioon ympäristöasioiden laaja-alaisuus.

Ympäristövaliokunta korostaa, että ympäristöhallinnon toimintakyky on turvattava. Ympäristöhallinnon voimavarojen vähentämisen vaikutukset heijastuvat yrityksiin, kansalaisiin ja alueiden kehittymismahdollisuuksiin. Lupien ruuhkautuminen voi myös hidastaa tuotannollisten investointien käynnistymistä. Kysymys ei siten ole vain ympäristön tilasta tai ympäristönäkökulman täysipainoisesta huomioon ottamisesta, vaan alueiden kehittymismahdollisuuksista ja yritysten investointiympäristöstä.

Momentille 35.01.65 (Avustukset järjestöille ja ympäristöhoitoon) ehdotetaan 1 734 000 euron määrärahaa eli 366 000 euron vähennystä nykytasoon. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että määrärahalta on tuettu paitsi valtakunnallisia ympäristönsuojelu- ja asumisen alan järjestöjä, myös esimerkiksi Pidä Saaristo Siistinä ry:n toimintaa 482 000 eurolla. Yhdistyksellä on elinkaarensa päässä oleva alus saariston jätteiden keräystä varten, joten investointi uuteen alukseen on välttämätön. Tavoitteena on hankkia uusi alus, joka keskittyisi kesäaikana saariston jätteiden kuljetukseen, mutta voisi hoitaa myös muita kuljetustehtäviä ja avustaa pelastustointia sekä palvella osaltaan öljyntorjunnassa.

Valiokunta pitää perusteltuna, että momentille 35.01.65 myönnettäisiin 500 000 euroa Pidä Saaristo Siistinä ry:n huoltoaluskaluston uudistamiseen siten, että alukset ovat käytettävissä myös avustaviin tehtäviin pelastustyössä ja öljyntorjunnassa. Samalla valiokunta katsoo, että määrärahaan suunnitellut leikkaukset tulisi perua, sillä ehdotettu noin 20 prosentin leikkaus tarkoittaisi mainitulle järjestölle lähes 100 000 euron vähennystä eli laivahenkilökunnan palkkaus vaarantuisi. Järjestöjen määräraha on pieni, mutta merkittävä ja ylläpitää toimivaa vuoropuhelua ja osallistavaa toimintakulttuuria.

Biotalouden edistäminen ja monimuotoisuuden turvaaminen

Valiokunta pitää hyvänä talousarvioehdotuksen tavoitteita, joissa toiminnan strategisia painopisteitä ovat vähähiilisyys ja energiatehokkuus, luonnonvarojen kestävä käyttö ja toimiva kiertotalous, hyvä ympäristön, vesien ja Itämeren tila, monimuotoinen luonto ja toimivat ekosysteemi-palvelut.

Määrärahaan 35.10.63 (Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot) ehdotetaan 18,9 miljoonan euron määrärahaa eli 30 miljoonan euron leikkausta, kun taso on vuonna 2015 ollut 48 miljoonaa euroa. Valiokunta korostaa Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman METSON merkitystä metsäluonnon monimuotoisuuden turvaamisessa. METSON tavoitteena on ollut saada suojeluun 96 000 hehtaaria arvokkaita metsäalueita. Vuoden 2014 loppuun mennessä tavoitteesta on toteutettu 54 400 hehtaaria. Talousarvioehdotuksen mukaan METSON toteuttamiseen voidaan käyttää 8 miljoonaa euroa. Valiokunta korostaa, että vapaaehtoisuuteen perustuvan METSO-toimintamallin jatkuminen on tärkeää, jotta sen kautta saatuja hyötyjä ei menetetä, sillä ohjelma on saavuttanut laajan hyväksynnän ja sen kautta on saavutettu hyviä tuloksia. Valiokunta pitää myös hyvin tärkeänä, että nyt vähenevät resurssit kohdennetaan mahdollisimman vaikut-

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

tavalla tavalla eli mahdollisimman pitkäaikaisesti tai pysyvästi ja monimuotoisuuden kannalta arvokkaimpien kohteiden suojeluun.

Valiokunta korostaa myös, että hallituksen panostukset biotalouteen ja sen myötä metsävarojen huomattavasti laajamittaisempaan hyödyntämiseen merkitsevät samalla uhkaa metsäluonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämistavoitteille. On selvää, että tavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa yksinomaan suojelualueiden kautta, vaan myös talousmetsien hoidossa on aikaisempaa paremmin pystyttävä vahvistamaan metsäluonnon monimuotoisuutta siten kuin valtioneuvoston 12.2.2015 hyväksymässä Kansallisessa metsästrategiassa 2025 on tavoitteeksi asetettu. Ympäristötuki-, luonnonhoitohankkeiden ja METSO-ohjelman hyvällä toteuttamisella tulee osaltaan edistää biodiversiteetin vahvistamista. Valiokunta pitää hyvin tärkeänä, että metsästrategiassa on tarkoitus vuoden 2016 alusta kehittää talousmetsien luonnonhoitoa niin, että monimuotoisuuden ja ekosysteemipalveluiden huomioon ottaminen olisi osa jokapäiväistä metsänhoitoa. Hankkeessa luodaan myös valmiuksia ja uusia kannusteita talousmetsien luonnonhoitomenetelmien nykyistä laajemmalle käyttöönnotolle.

Talousarvioehdotuksen momentille 35.10.52 (Luonnonsuojelualueverkoston rahoitus) esitetään 37,6 miljoonan euron määrärahaa. Metsähallituksen hallinnassa olevien valtion luonnonsuojelualueiden verkoston perusrahoituksen taso on lievästi laskeva, mutta vuodelle 2016 on erillinen 8 miljoonan euron lisämääräraha jo perustettujen suojelualueiden kiinteistöimitusten, rajojen merkinnän ja hoidon ja käytön suunnittelun ruuhkan purkuun.

Valiokunta pitää erittäin hyvänä, että määrärahaan sisältyy lisäksi vuosille 2016 ja 2017 yhteensä 3 miljoonan euron lisämääräraha Suomen itsenäisyyden juhluvuoden kansallispuistohankkeeseen. Valiokunta pitää arvokkaana, että Suomen 100-vuotisjuhlavuotta 2017 juhlistetaan perustamalla uusi kansallispuisto suomalaisen luonnon suojelemiseksi ja talousarvioehdotus sisältää riittävän määrärahan puistohankkeen valmisteluun vuonna 2016.

Valiokunta korostaa edelleen, että kansallispuistot ovat matkailun tärkeä vetovoimatekijä ja retkeilijöiden vaikutukset paikallistalouteen ovat merkittävät. Suomi tunnetaan maailmalla parhaiten puhtaasta luonnostaan, ja kansallispuistoilla voi olla tulevaisuudessa aikaisempaa suurempi merkitys matkailun kannalta. Panostukset kansallispuistojen hoitoon edistävät siten samalla työllisyyttä ja hyvinvointia.

Metsähallitus on myös tehnyt merkittävää työtä nuorten työllistämiseksi erillismäärärahoilla ja palkkatuella. Vuosina 2010—2015 Metsähallitus työllisti noin 550 nuorta maaseutupaikkakunnilla, joilla muita työllistymismahdollisuuksia on ollut niukasti. Tämän talousarvioehdotuksesta poistetun määrärahan säilyttäminen olisi tärkeää toiminnan yhteiskunnallisen merkityksen vuoksi erityisesti matalasuhdanteen jatkuessa ja työttömyysasteen noustessa.

Ravinnepäästöjen hallinta ja vesiensuojelu

Kiertotalouden läpimurto ja vesistöjen kunnostaminen hyvään tilaan on yksi hallitusohjelman kärkihankkeista. Valiokunta pitää hyvin tärkeänä tätä hanketta, jonka tavoitteena on vähentää vesistöihin huuhtoutuvien ravinteiden ja humuksen määrää ja samalla lisätä maatalouden ravinnejä energiaomavaraisuutta, sillä ravinnekuormituksesta aiheutuva vesien rehevöityminen heik-

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

tää sisävesien ja Itämeren tilaa vielä pitkään ja suurimman haasteen muodostaa hajakuormitus sekä Suomessa että muissa Itämeren rantavaltioissa. Tärkeä on siten myös hallitusohjelman tavoite ravinteiden talteenoton lisäämisestä erityisesti Itämeren ja muiden vesistöjen kannalta herkillä alueilla siten, että vähintään 50 prosenttia lannasta ja yhdyskuntajätevesilietteestä saadaan kehittyneen prosessoinnin piiriin vuoteen 2025 mennessä. Hallituksen kärkihankepanostuksissa tälle sektorille ohjataan kumulatiivisesti 34 miljoonaa euroa. Talousarvioehdotuksessa Itämeren suojelun momentin 35.10.22 4,64 miljoonan euron määrärahasta kohdennetaan 2,5 miljoonaa euroa ravinteiden kierrätysohjelman (Raki-ohjelman) toteuttamiseen sekä merenhoidon toimenpideohjelman ja vesienhoitosuunnitelman toimeenpanoon.

Valiokunta korostaa, että rahoitus tulee ohjata vesistöjen tilan parantamiseen tehokkaasti ja kestävästi vaikuttavalla tavalla. Innovatiiviset toimet, kuten kipsin tai rakennekalkin lisääminen maahan, ovat kannatettavia, mutta niiden vesistövaikutuksia tulee vielä selvittää haitallisten sisävesivaikutusten ehkäisemiseksi. Keskeisen lantaongelman ratkaisu vaatii myös kiertotalouden mukaisia innovaatioita ja rakenteellisia toimia. Kokeilut antavat kuitenkin arvokasta tietoa myös ohjauskeinojen valintaan, joten kokeilut mahdollistava toimintamalli on kannatettava. Kokeilut eivät kuitenkaan itsessään riitä, vaan tavoitteiden toteutuminen vaatii lopulta laajamittaisia, kustannustehokkaita vesiensuojelutoimia. EU-lainsäädäntöön perustuvassa uudessa maatalouden ympäristökorvausjärjestelmässä toimenpiteitä on kohdennettu alueellisesti ja huomioitu entistä paremmin tila- ja lohko-kohtaiset olosuhteet, joten toimenpiteet muodostavat entistä vaikuttavamman työkalun maatalouden ympäristökuormituksen vähentämiseen. Korvausjärjestelmän kehittäminen edelleen on kuitenkin tärkeää paremman ympäristövaikuttavuuden toteutumiseksi.

Valiokunta korostaa myös, että särkikalojen tehostetun pyynnin avulla on mahdollista poistaa vesistöistä tehokkaasti fosforia, sillä tuhannen tonnin särkikalasaaliin mukana vesistön ravinnepuhtaus poistuu noin 7–8 tonnia fosforia ja 27–28 tonnia typpeä. Valiokunta pitää tärkeänä, että poistokalastusta voidaan ravinteiden poistamiseksi jatkaa.

Talousarvioehdotukseen ei sisälly enää lainkaan määrärahaa siirtoviemäreiden rakentamisen tukemiseen. Jo käynnissä on kuitenkin kolme vaiheittain toteutettavaa valtakunnallisen viemärintiöohjelman mukaista siirtoviemärihanketta, joiden toisen rakennusvaiheen tukemiseen tarvittaisiin 3,13 miljoonaa euroa. Valiokunta toteaa, että siirtoviemärihankkeilla on toteutettu osaltaan eduskunnan lausumaa, jossa se edellytti hallitukselta viemärintiöohjelman laatimista tarpeellisine määrärahakorotuksineen päättäessään maaliskuussa 2011 haja-asutuksen jätevesiä käsittelevän lainsäädännön muuttamisesta. Siirtoviemäreillä jätevedet voidaan johtaa tehokkaasti toimiville keskuspuhdistamoille, joilla on pieniä laitoksia paremmat edellytykset huolehtia jätevesien tehokkaasta puhdistamisesta. Siirtoviemäriin liitetään myös niiden varrella olevaa haja-asutusta, jolloin jätevesistä aiheutuva kokonaiskuormitus vesiin pienenee ja vesialueita vapautuu kokonaan yhdyskuntajätevesikuormituksesta. Valiokunta pitää vesiensuojelun kannalta perusteltuna ja johdonmukaisena, että jo ainakin käynnissä olevat kolme hanketta voidaan saattaa loppuun. Talousarvioehdotuksen momentille 35.10.61 (Ympäristönsuojelun edistäminen) tulisi siten lisätä siirtoviemärihankkeisiin 3,13 miljoonaa euroa. Maa- ja metsätalousministeriön momentilla 30.40.31 on vielä vuodelle 2016 noin 3 miljoonaa euroa käytettävissä pienempien yhdysviemärien rakentamisen tukemiseen, jonka jälkeen tuki loppuu kokonaisuudessaan. Myös haja-asutuksen jätevesineuvontaa tulisi mahdollisuuksien mukaan jatkaa haja-asutuksen kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien saattamiseksi vesiensuojelun kannalta asianmukaiseen tasoon. Kiinteistöjä,

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

joilla on arvioitu olevan tarvetta ryhtyä toimenpiteisiin jätevesijärjestelmien kunnostamiseksi, on vielä noin 120 000.

Ympäristövahinkojen torjuntaan talousarvioehdotuksen momentille 35.10.20 ehdotetaan 5,9 miljoonaa euroa. Valiokunta pitää tärkeänä tätä panostusta, joka käytetään pääosin öljy- ja muiden ympäristövahinkojen torjuntaan. Suomella on 20 öljyntorjunta-alusta, mikä muodostaa hyvän pohjan torjuntavalmiuden korkeatasoiselle ylläpitämiselle. Lisäksi momentilta 35.10.70 (Alusinvestoinnit) rahoitetaan 3,5 miljoonalla eurolla öljyntorjuntalaitteiston ja avomeritorjuntakaluston hankintaa. Talousarvioehdotuksen 500 000 euron lisäpanostus on välttämätön torjuntavalmiuden säilyttämiseksi, sillä alusten käyttökulut ovat kasvaneet uusien alusten myötä ja harjoitus- ja käyttökoulutus on välttämätöntä toimintavalmiuden käytännön korkean tason säilyttämiseksi.

Kehitysyhteistyön ilmasto- ja ympäristörahoitus

Valiokunta korostaa lopuksi, että ympäristöongelmien, eritoten ilmastonmuutoksen, globaalilun luonteen vuoksi on tärkeää, että Suomi on voinut tukea edes pienellä panoksella kehitysmaiden ympäristönsuojelu- ja ilmastonmuutoksen hillintätavoitteita. Kehitysyhteistyövaroista tuetaan kansainvälistä ympäristö- ja ilmastotyötä rahoittamalla Maailmanlaajuista ympäristörahastoa (Global Environment Facility, GEF) ja Vihreää ilmastorahastoa (Green Climate Fund, GCF). GEF:n kuudennella lisärahoituskaudella (2014—2018) Suomen kokonaisrahoituspanos on 65 miljoonaa euroa. Valiokunta korostaa, että tällä rahoituksella on aivan erityinen merkitys nyt, kun YK:n joulukuussa 2015 Pariisissa järjestettävältä ilmastokokoukselta toivotaan onnistumista maailmanlaajuisen, sitovan ilmastopimuksen aikaansaamiseksi. Kehitysmaat edellyttävät sitoutumisensa perustaksi teollisuusmaiden ilmastorahoitusta, joten signaalit rahoituksen lopettamisesta juuri nyt voivat olla erityisen vahingollisia.

Kehityspolitiikan rahoista on maksettu myös tukea YK:n ympäristöohjelman (United Nations Environment Programme, UNEP) Ympäristörahastoon (Environment Fund, EF). Tämän vapaaehtoisen maksun taso on vaihdellut 3,4 miljoonasta eurosta vuodessa 6 miljoonaan euroon vuodessa. Vuonna 2016 tukea ei olla maksamassa lainkaan kehitysyhteistyömäärärahojen kokonaistilanteen johdosta. Valiokunta pitää tätä valitettavana.

Kokonaisuudessaan hankerahoitus UNEPille on vuonna 2016 noin miljoona euroa. Vuonna 2015 kehityspolitiikan määrärahoista on tuettu kahta UNEPin hanketta: luonnonvarojen ja konfliktien välistä yhteyttä tutkivaa ympäristödiplomatia-hanketta sekä vihreän talouden aloitetta. Tarkoituksena on tukea myös uutta Naiset, rauha ja luonnonvarat- hanketta 500 000 eurolla vuodessa. Valiokunta korostaa, että UNEPilla on tärkeä rooli myös uuden kestävä kehityksen toimintaohjelman (Agenda 2030) toimeenpanossa ja siten edes indikaatiivisen maksuosuuden mukaista noin miljoonan euron maksua tulisi maksaa mahdollisimman pian määrärahatilanteen salliessa.

Yhteenveto

Ympäristövaliokunta esittää siten edellä esitettyyn viitaten, että valtiovarainvaliokunta lisää

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

- momentille 35.01.65 (Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon) 500 000 euroa Pidä Saaristo Siistinä ry:n huoltoaluskaluston uudistamiseen siten, että alukset ovat käytettävissä myös avustaviin tehtäviin pelastustyössä ja öljyntorjunnassa, ja

- momentille 35.10.61 (Ympäristönsuojelun edistäminen) käynnissä olevien siirtoviemärihankkeiden loppuun saattamiseen 3,13 miljoonaa euroa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Ympäristövaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 16.10.2015

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
varapuheenjohtaja Silvia Modig vas
jäsen Anders Adlercreutz r
jäsen Tiina Elovaara ps
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Kai Mykkänen kok
jäsen Riitta Myller sd
jäsen Martti Mölsä ps
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

Eriävä mielipide

Perustelut

Kohtuuhintaisen asumisen edistäminen

Valtion talousarvioesityksessä vuodelle 2016 esitetyt asuntopolitiikan linjaukset eivät edistä kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon syntymistä tarvittavassa määrin. Hallituksen asuntopolitiikka nostaa todennäköisesti toteutuessaan vuokra-asumisen hintaa. Riittämätön kohtuuhintaisen asuntojen tarjonta aiheuttaa pullonkaulan mm. työvoiman liikkuvuuteen. Maahanmuuttajien tarpeet tulevat lisäämään tuotantotarvetta entisestään. Tilanne vaatii nopeasti uusia keinoja vastata haasteeseen. Ehdotamme, että hallitus antaa esityksen erillisestä hankkeesta ylimääräisine rahoituksineen kohtuuhintaisen vuokra-asuntotuotannon lisäämiseksi nopealla aikataululla. Tämä parantaa työllisyyttä ja taloudellista aktiivisuutta ja maksaa parhaimmillaan nopealla aikataululla itsensä takaisin.

Valtion asuntorahaston arvioidaan olevan vuonna 2016 velaton. Valtion asuntorahaston (ARA) varoja on käytettävä vuokra-asumisen ja asukkaiden hyödyksi lisäämällä monimuotoista ja kohtuuhintaista vuokra-asuntorakentamista, korjausrakentamista, parantamalla asuinmukavuutta ja viihtyvyyttä ja vähentämällä asumisen sosiaalisia ongelmia. Seuraavat esitykset on tarkoitettu rahoitettavan kokonaisuudessaan ARAn kautta (momentti 35.20.60 Siirto valtion asuntorahastoon), jolloin suoria vaikutuksia valtion talousarvioon ei syntyisi.

Valtion korkotukilainojen ehdot heikkenevät vuoden 2016 alusta lukien. Omavastuukorko palautuu 1.1.2016 lukien 3,4 prosenttiin nykyisestä 1 prosentista. Ehtojen heikkeneminen tulee laskemaan valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon määrää ja nostamaan vuokratasoa. Korkotukilainojen omavastuukorko on pidettävä 1 %:ssa vuonna 2016.

Matalasuhdanteen aikana korjausrakentamiseen panostamalla voidaan lisätä aktiivisuutta rakennusosalalla. Korjausinvestoinneilla on suuret kerrannaisvaikutukset työllisyyteen ja talouden toimeliaisuuteen. Merkittävä määrä 1960- ja 1970-luvuilla rakennettuja kerrostaloja on tullut korjausikänsä. Tänä vuonna korjausavustuksia on käytössä 40 miljoonaa euroa. Vuoden 2016 talousarvioesityksessä avustusten määrää on pienennetty 15 miljoonaa euroa. Korjausrakentamiseen on panostettava merkittävästi enemmän kuin hallituksen ehdottama 25 miljoonaa euroa. Asuntojen korjaus- ja energia-avustuksiin on lisättävä 25 miljoonaa euroa Asumisen rahoitus- ja kehittämisskeskuksen (ARA) sisältä. Korjausavustukset on kohdistettava erityisesti energiatehokkuuden sekä esteettömyyden parantamiseen.

Erityisryhmien investointiavustusten myöntövaltuuteen esitetään varattavaksi 122,2 miljoonaa euroa. Investointiavustusvaltuudet on käytetty kokonaan viime vuosina ja hankkeisiin on haettu avustuksia enemmän kuin mitä on voitu ottaa tuen piiriin. On hyvä, että hallitus perui investointiavustuksiin suunnitellut rajaukset ja opiskelija- ja nuorisoasunnot ovat edelleen investointiavustusten piirissä. Leikkausta viime kauteen verrattuna on luvassa lähes 20 miljoonaa euroa. Erityisryhmien investointiavustusten määrän on jatkossakin oltava viime kauden kehysten tasolla eli vähintään 140 miljoonaa euroa.

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus solmii asumista, maankäyttöä ja liikkumista yhteen sovitettavan ja asuntotuotantoa sekä kasvua vauhdittavan aiesopimuksen suurimpien kaupunkiseutujen kanssa. On keskeistä, että kaikilla maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimusalueilla otetaan käyttöön valtion tukemassa vuokra-asuntotuotannossa käynnistysavustukset. Käynnistysavustukset ovat suora kannustin kunnille ja niiden alueilla toimiville vuokratilayhtiöille vauhdittaa asuntotuotantoa. Samalla käynnistysavustukset alentavat valtion tukeman vuokra-asuntotuotannon vuokria.

Käynnistysavustusten määrä tulee porrastaa siten, että suurin käynnistysavustus myönnettäisiin Helsingin seudulle ja sen suuruus olisi 10 000 euroa asuntoa kohden. Muille MAL-kaupunkiseuduille myönnettävä käynnistysavustus olisi suuruudeltaan 5 000 euroa asuntoa kohden. Esitetään, että käynnistysavustuksiin varataan 15 miljoonaa euroa vuodessa, joista 10 miljoonaa euroa kohdennettaisiin Helsingin seudulle ja loput 5 miljoonaa euroa muille MAL-kaupunkiseuduille. Avustus mahdollistaisi vuosittain 2 000 valtion tukeman vuokra-asunnon rakennuttamisen MAL-aiesopimusalueille. Käynnistysavustusten vaikuttavuus on hyvä. Käynnistysavustuksilla voidaan alentaa rakennettavan vuokratilakohteen vuokratasoa jopa 1,5 euroa neliöltä kuukaudessa.

Asuinalueiden kehittämisohjelmaa eli ns. lähiöohjelmaa tulee jatkaa myös tulevalla hallituskaudella. Lähiöissä asuu 1,5 miljoonaa suomalaista. Näiden ihmisten asumista tulee kehittää jatkosakin ohjelman kautta. Ohjelman tavoitteena viime kaudella oli ehkäistä asuinalueiden eriytymistä, edistää asuinalueiden palvelutarjontaa ja elinkeinotoimintaa, vahvistaa asukkaiden osallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia, parantaa eri asukasryhmien vuorovaikutusta ja luoda viihtyisiä, turvallisia ja kiinnostavia asuinympäristöjä.

Asumisneuvonnalla vähennetään vuokra-asuntoyhtiöissä asumisen ongelmista aiheutuvia kuluja ja parannetaan asumisviihtyvyyttä. Neuvonta on ollut tuloksellista. Asumisneuvontatoiminnan laajenemisen ja sosiaalitoimen tehtäviksi siirtymisen kautta vaikutusalueetta on pyritty laajentamaan muun muassa syrjäytymisen ehkäisemiseen. Asumisneuvonnalla voidaan vaikuttaa asumisen ongelmista aiheutuvien kulujen pienemiseen, turhien häätöjen määrän vähentämiseen, asumisviihtyvyyden paranemiseen, asukasryhmien sisäisten konfliktien ratkaisemiseen, kulttuurisen kanssakäymisen edistämiseen ja syrjäytymisen ehkäisemiseen. Asumisneuvontaan tulee panna 1 miljoonaa euroa vuonna 2016.

Kosteus- ja hometalkoot on valtakunnallinen, viisivuotinen toimintaohjelma, jonka tehtävänä on saattaa alkuun suomalaisen rakennuskannan tervehdyttäminen kosteus- ja homevaurioista. Vaikka ohjelman toimikausi on päättynyt, eivät kosteus- ja homeongelmat ole poistuneet Suomesta. Ohjelmalle tarvitaan jatkoa. Kosteus- ja homevaurioita on Suomen rakennuskannasta suhteellisesti eniten kuntien omistamissa rakennuksissa. Lähes viidenneksessä koulujen ja päiväkotirakennusten kerrosalasta esiintyy merkittäviä kosteus- ja homevaurioita, hoitolaitoksissa luku on vielä korkeampi, noin 25 prosenttia. Vaurioituneissa kiinteistöissä on päivittäin satojatuhansia käyttäjiä. Lisätään 1 000 000 euroa momentille 35.01.01 Kosteus- ja hometalkoot -ohjelman jatkamiseksi.

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

Vesien ja ympäristönhoidon edistäminen

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisen yleisenä tavoitteena on suojella, parantaa ja ennallistaa vesiä ja Itämeren tilaa, ettei pintavesien ja pohjavesien tai Itämeren tila heikkene ja että niiden tila on vähintään hyvä. Rannikolla yhdenkään vesialueen tila ei ole erinomainen. Erityisesti Saaristomerellä ja Suomenlahden tila on huolestuttava. Vuonna 2013 Suomen rannikkovesistä yli 70 % oli tyydyttävässä, välttävissä tai huonossa kunnossa ja vain reilut 20 % hyvässä kunnossa. EU:n vesipuitelidirektiivin tavoitteena on saada kaikki vesistöt vähintään hyvään tilaan vuoteen 2015 mennessä. Monien maiden, ml. Suomi, osalta tästä tavoitteesta on jo lipsuttu.

Vaikka hallitus lisää Biotalous ja puhtaat ratkaisut -kärkihankkeestaan momentille 2,8 miljoonaa euroa pilaantuneiden maa-alueiden kokeiluohjelmaan sekä ravinteiden kierrätykseen ja Itämeren ja vesien suojelemiseen, vähentyvät momentin määrärahat tästä panostuksesta huolimatta 4,4 miljoonaa euroa kuluvaan vuoteen verrattuna. On erittäin lyhytnäköistä ja tehotonta politiikkaa, että hyvin toimivat vesiensuojeluhankkeet ajetaan alas ja vaatimattomat määrärahat kohdennetaan uudelleen kärkihankkeen kautta. Momentille kohdistetut leikkaukset käytännössä lopettavat siirtoviemärihankkeet. Siirtoviemärit ovat tehokas tapa yhdyskuntien jätevesikuormituksen vähentämiseen jätevesien käsittelyä keskittämällä, mutta koska kysymys on kuntien kannalta suurista investoinneista, valtion avustukset ovat olleet tarpeen hankkeiden käynnistämiseksi. Hajajätevesien aiheuttama kuormitus on merkittävä vesistöjä pilaava tekijä. Hajajätevesineuvonta on kustannustehokas tapa hallita näistä päästöistä. Jätevesiasetukseen lyhyellä aikajänteellä tehdyt jatkuvat muutokset ovat ajaneet ihmiset epävarmuuteen jatkosta, ja neuvonnalle on entistä suurempi tarve. Esitämme momentille 35.10.61 Vesien- ja ympäristönhoidon edistäminen 5 000 000 euroa hajajätevesineuvontaan ja siirtoviemärihankkeisiin.

Luonnonsuojelun alueiden hankinta ja METSO-ohjelman jatko

Suomen metsäluonto köyhtyy edelleen. Suomi on sitoutunut pysäyttämään vuoteen 2020 mennessä Suomen luonnon monimuotoisuuden köyhtymisen, vähentämään luonnon monimuotoisuuden kohdistuvia paineita ja luonnonvarojen kestäväseen käyttöön. Hallituksen eräs kärkihanke on biotalouden edistäminen. Se tarkoittaa mm. hakkuumäärien lisäämistä 15 miljoonalla kuutiometrillä vuodessa. Muun muassa tämän vuoksi on erittäin tärkeää huolehtia suojelun tavoitteista. METSO-ohjelman kautta kanavoitu suojelutoiminta on ollut tehokas ja suosittu keino suojella yksityisessä omistuksessa olevia metsiä. Kuten lausunnossakin todetaan, allekirjoittaneet ovat erittäin huolissaan METSO-ohjelman jatkosta momentille kohdistuvan valtavan määräraha-leikkauksen vuoksi.

Monimuotoinen luonto on itseisarvo sinänsä. Ekosysteemipalvelut ovat mittaamattoman arvokkaita ja välttämättömiä. Taloudellisesti tiukkoinakin aikoina on huolehdittava monimuotoisen luonnon säilymisestä jälkipolville. Suojelluilla alueilla on myös arvoa virkistys-, metsästys- ja luonnontuotteiden keräilyalueina. Luonnonsuojelun alueiden hankintaan momentille 35.10.63 esitetään lisättävän 30 000 000 euroa.

Valiokunnan lausunto YmVL 7/2015 vp

Avustukset ympäristöjärjestöille

Valtakunnallisten ympäristöjärjestöjen tekemä työ on tärkeää ympäristönsuojelun, kansalaisyhteiskunnan tukemisen ja ympäristökasvatuksen näkökulmasta. Ympäristöjärjestöt tekevät erittäin tärkeää luonnonsuojelu- ja ympäristötyötä. Samalla ne ovat merkittäviä asiantuntijaorganisaatioita, joiden osaamista hyödynnetään laajasti. Työ on luonteeltaan myös kansainvälistä. Vapaaehtoisten henkilöiden työpanoksen hyödyntäminen on erinomainen tapa lisätä suomalaisten ympäristötietoisuutta ja tehdä konkreettisia ympäristön suojelutoimenpiteitä. Viranomaisten kuormitus vähenee esimerkiksi asumis- ja rakennusalan järjestöjen tiedotus- ja neuvontatoiminnalla. Ympäristöjärjestöjen toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen on tärkeä yhteiskunnallinen tavoite. Esitetään lisättävän 200 000 euroa momentille 35.01.64 Avustukset ympäristöjärjestöille.

Metsähallituksen luontopalveluiden erillismääräraha työllistämiseen

Metsähallitus on myös tehnyt merkittävää työtä nuorten työllistämiseksi erillismäärärahoilla ja palkkatuella. Vuosina 2010—2015 Metsähallitus työllisti noin 550 nuorta maaseutupaikkakunnilla, joilla muita työllistymismahdollisuuksia on ollut niukasti. Tämän vuoden 2016 talousarvioehdotuksesta poistetun määrärahan säilyttäminen talousarviossa on tärkeää toiminnan yhteiskunnallisen merkityksen vuoksi erityisesti matalasuhdanteen jatkuessa ja työttömyysasteen nousussa. Esitetään momentille 35.10.52 500 000 euroa nuorten työllistämisen tukemiseen.

Mielipide

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 16.10.2015

Riitta Myller sd
Katja Taimela sd
Silvia Modig vas
Satu Hassi vihr